

A könyvtárostanárok besorolása kapcsán felmerült problémákhoz, indoklás

Az indoklás

- a 2011. évi 190. törvény a nemzeti köznevelésről (53. §, 45. §, 62. §, 63. §, 98. §, 2. melléklet, 3. melléklet),
- a 20/2012. EMMI rendelet a köznevelési intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (4. §, 92. §, 120. §, 161. §, 163. §, 164. §, 165. §, 166. §, 167. §, valamint a Felszerelési jegyzék),
- a 16/2013. (II.28.) EMMI rendelete a tankönyvvé nyilvánításról, iskolai tankönyvellátás, stb. rendjéről,
- a 22/2013. (III.22.) EMMI rendelet egyes köznevelési tárgyú jogszabályok módosításáról,
- a 326/2013. (VIII.30.) Kormányrendelet az életpálya bevezetéséről és a pedagógusok foglalkoztatásáról,
- a NEFMI (2013): Tájékoztató a nemzeti köznevelésről szóló törvényről. A pedagógusok munkaidejének szabályozása. EMMI, Budapest. 20.p. (Köznevelési törvény 62.§ (9)-(13)) jogszabályok és dokumentum együttes felhasználásával és figyelembe vételével készült.

1., könyvtárostánár képzés/munkakör

1.1 ilyen nevű szakképzés néhány éve létezik csak és egyetemi szintű végzettséggel jár, gyakorlatilag nagyon leegyszerűsítve az alapidiploma (főiskolai vagy egyetemi) „megfejelése”, speciális, szakirányos színtemelés

1.2 tehát pl. általános iskolában nem is lehetne elismerni, hisz oda elég a főiskolai végzettség?

1.3 a könyvtárostánár nagy általánosságban nem egy végzettség tehát, hanem beosztás

1.4 a korábban végzettek, a kétszakosok nem is kerülhetnek ilyen beosztásba? Attól függetlenül, hogy párhuzamosan végezték a tanár/tanító szakot a könyvtárral vagy sem?

1.5 akár párhuzamosan végezték, akár előbb vagy később, a tanult tantárgyak listája és képesítési, kimeneteli követelményei nem változtak, ugyanazok voltak. Annál is inkább, mert a könyvtáros, mint olyan, annak idején egyidejűleg képesített arra, hogy *közművelődési* (községi, városi, megyei) könyvtárban, hogy **iskolai könyvtárban** (általános, közép, gyógypedagógiai közoktatási/köznevelési intézményben, stb.), hogy *felsőoktatási könyvtárban*, hogy *tudományos szakkönyvtárban* dolgozzék az illető.

1.6 amikor bejött a felsőoktatásba, pontosabban a tanárképzésbe az egyszakosság, kb. akkor kezdett differenciálódni a könyvtárosság, szakirányokra (pl. infomációbróker); DE! épp ezért az akkor még közoktatási törvény, most a köznevelési törvény értelmében az így végzettek nem is lehettek iskolai könyvtárosok (=könyvtárostanárok). Kivéve, ha hozzátanultak egy tanár vagy tanító szakot. Vagy, megfejezték az 1-2 helyen elvégezhető könyvtárostánár MA-val.

1.7 nem gondoljuk, hogy az egyetemek dolga lenne igazolások gyártása a kiadott diplomák tartalmáról, képesítési megfelelőségéről! Ettől függetlenül precedens értékűen meg lehet próbálni, arra helyezve a hangsúlyt, hogy a tantárgyak összetétele, teljessége és száma, kimeneti követelménye megegyezett azokéval, akik egyszerre végezték a könyvtár szakot és a tanár szakot.

2., pedagógiatanár MA

2.1 való igaz, hogy ez a diploma a pedagógia tárgyak tanítására felkészítő és képesítő egyetemi szintű végzettséget nyújt, viszont bármely tantárgy tanítása során alkalmazható, sőt, alkalmazandó ismereteket, módszertani, didaktikai jártasságokat és szemléletet sajátított el; ezért volt értelme pl. tanító szakosoknak is elvégezni, ráadásul nekik több félév alatt és kibővített tantervi és kimeneti követelményekkel, mint a tanár szakosoknak

2.2 e szak elvégzése során olyan tantárgyakat tanultunk, amelyet a **könyvtárostánárnak** tanítania kell: a NAT szerint (lásd az informatikába és a magyarba beépített tartalmakat és kimeneti követelményeket könyv- és könyvtárhasználatból, vagy az informatika érettségi könyvtárhasználati részét); mégpedig tanítania kell tehát a NAT szerint a diákoknak általános és középiskolában; és tanítania kell a pedagógus kollégáknak is (!) minden tantárgy esetében, hisz szinte minden tantárgy tantervi követelményei között szerepel az adott szakág irodalmában, forrásaiban, adatbázisaiban való eligazodás és az önálló ismeretszerzés, feladatmegoldás követelménye (NAT 2012)

2.3 az a könyvtáros, akinek nem a könyvtárostánár végzettség szerepel a diplomájában, hanem könyvtáros (tehát a kollégák számának túlnyomó többsége) és persze van valamilyen tanító vagy tanár szakja - hisz máshogy csak az oktató/nevelő munkát segítő személyzet lenne-, ezzel a pedagógiatanári egyetemi végzettséggel a lehető legközelebb került a könyvtárostánársághoz.

3., A problémák körüljárását segíti az alábbi nyilvános állásfoglalás, hiteles és közismert tanügyigazgatási szakértő tollából:

„A mesterdiplomával rendelkező pedagógusok besorolása az általános iskolában

2013.09.17

Az általános iskolában egyetemi (mester) végzettséggel tanítók besorolásáról

A 138/1992. (X.8.) Kormányrendelet 1. sz. mellékletének II. rész 10. pontja előírta, hogy abban az esetben, ha a munkakör a közoktatási törvény 17. §-a, illetőleg 127-128. §-a alapján több iskolai végzettséggel betölthető, a közalkalmazottat a meglévő, a munkakör betöltésére jogosító legmagasabb iskolai végzettsége, szakképesítése alapján kell besorolni. Az e bekezdésben hivatkozott kormányrendelet azonban 2013. augusztus 31-én hatályát veszítette. Vizsgáljuk meg most, hogy az új jogszabályok szerint az általános iskolák 5-8. évfolyamain egyetemi diplomával (mesterdiplomával) alkalmazottak hogyan sorolhatók be 2013. szeptember 1-jétől!

A köznevelési törvény 3.sz. mellékletének 4-7. sorai szerint az egyes pedagógus munkakörök az alábbi szakképzettséggel tölthetők be.

Pedagógiai szakasz	Munkakör	Szükséges szakképzettség
4.	5-6. évfolyam tanár a tantárgynak megfelelő műveltségi területet végzett tanító	szakos tanár, tantárgynak megfelelő
5.	7-8. évfolyam tanár a tantárgynak megfelelő szakos tanár	szakos tanár
6.	9-12. évfolyam középiskolai tanár	egyetemi szintű vagy mesterfokozatú, a tantárgynak megfelelő szakos tanár
7.	9-11. évf. szakiskolában tanár a tantárgynak megfelelő szakos tanár	szakos tanár

A 326/2013. (VIII.30.) Kormányrendelet 32.§-ában rendelkezik ugyan arról, hogy a több végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezőket a legmagasabb iskolai végzettségük alapján kell besorolni, ez a rendelkezés azonban kizárólag a nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottakra vonatkozik, a pedagógusokra tehát nem. A 32. § (2) bekezdése sem vonatkoztatható a pedagógusokra, hiszen annak feltétele nem teljesül, mert a pedagógusok szakképzettségi követelményeit meghatározza a köznevelési törvény. A 32.§ (4) bekezdésében foglaltakat sem lehet alkalmazni, mert nem a Kormányrendelet tartalmazza a pedagógus munkakör ellátásához szükséges iskolai végzettséget, hanem a köznevelési törvény. Összefoglalóan megállapítható tehát, hogy a 326/2013. (VIII.30.) Kormányrendelet 32. §-ában foglaltak nem alkalmazhatók a pedagógusokra, ennek előírásai alapján nincs mód az általános iskolákban egyetemi diplomával rendelkező pedagógusok legmagasabb iskolai végzettségének figyelembe vételére.

A köznevelési törvény 3. sz. mellékletében használatos szakképzettségek azonban megkülönböztetik a „tantárgynak megfelelő szakos tanár” és az „egyetemi szintű vagy mesterfokozatú, a tantárgynak megfelelő szakos tanár” szakképzettségeket. Ezek elnevezéséből világos, hogy mindkettő „a tantárgynak megfelelő szakos tanár” szakképzettséget takar, és ezek közül az egyetemi szintű egy speciális, hosszabb tanulmányi idő alatt megszerezhető végzettséget jelent. Tehát az „egyetemi szintű vagy mesterfokozatú, a tantárgynak megfelelő szakos tanár” szakképzettség egyben „a tantárgynak megfelelő szakos tanár” szakképzettséget is jelent. Ezzel a problémával úgy is találkozhatunk, hogy vajon egy kizárólag egyetemi (mester) végzettséggel rendelkező tanár (főiskolai diploma nélkül) alkalmazható-e az általános iskolában. A válasz: igen, mert rendelkezik „a tantárgynak megfelelő szakos tanár” szakképzettséggel, mégpedig egyetemi szintűvel. Ha pedig alkalmazható általános iskolai tanári munkakörben, akkor egyetemi végzettségének megfelelő fokozatba kell sorolni. Ha ugyanakkor a főiskolai és egyetemi végzettséggel is rendelkező kollégát nem lehetne az egyetemi végzettségének megfelelően besorolni, pusztán azért, mert ő főiskolai végzettséggel is rendelkezik, az igen súlyosan sértené az egyenlő elbírálás elvét.

Idézzük a felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény szövegét, amely témánk szempontjából több érdekes előírást tartalmaz, elsősorban a 102.§ (1) bekezdésében, valamint a 108.§-ban a szakképzettség értelmezésekor.

15. § (3) Az alapképzésben alapfokozat ... és szakképzettség szerzhető. Az alapfokozat az első felsőfokú végzettségi szint, amely feljogosít a mesterképzés megkezdésére....A képzési idő legalább hat, legfeljebb nyolc félév.

(4) A mesterképzésben mesterfokozat... és szakképzettség szerzhető. A mesterfokozat a második felsőfokú végzettségi szint. ... A képzési idő legalább két, legfeljebb négy félév. A mesterfokozatot eredményező képzésre épülő mesterképzésben hatvan kreditet lehet szerezni, a képzési idő két félév.

102. § (1) A pedagógusképzés típusai:

d) az általános iskolai tanárképzés osztatlan képzésben szervezhető, a képzés időtartama nyolc félév, amelyet követően - hallgatói jogviszony keretében - két félév iskolai gyakorlatot kell teljesíteni; az általános iskolai tanárképzés során mesterfokozat szerezhető;

e) a középiskolai tanárképzés osztatlan képzésben - a Kormány által meghatározott esetben osztott képzésként - szervezhető, a képzés időtartama tíz félév, amelyet követően - hallgatói jogviszonyban - két félév iskolai gyakorlatot kell teljesíteni, a középiskolai tanárképzés során mesterfokozat szerezhető.

108. § 34. szakképzettség: alapfokozattal vagy mesterfokozattal egyidejűleg, valamint a szakirányú továbbképzésben, illetve a felsőoktatási szakképzésben megszerezhető, a szak és a szakirány vagy specializáció tartalmával meghatározott, a szakma gyakorlására felkészítő szaktudás oklevélben, felsőfokú szakmai oklevélben történő elismerése;

Végezetül: a felsőoktatás alap- és mesterképzéséről szóló kormányrendelet világosan meghatározza, hogy a mesterképzettséggel az iskolai nevelés 5-12., illetve 13. évfolyamain lehet tanítani.

289/2005.(XII.22.) Kormányrendelet a felsőoktatási alap- és mesterképzésről

3. § E rendelet alkalmazásában

a) tanári szakképzettséget adó mesterképzési szak (a továbbiakban: tanári szak): mesterfokozatot nyújtó szak, amely a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény alkalmazási feltételeinek megfelelően az iskolai nevelés-oktatás 5-12., illetve 13. évfolyamain, valamint az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképzési évfolyamokon a tantárgyak, tantárgyi modulok oktatására és speciális pedagógiai jellegű feladatainak ellátására - ha a képzési és kimeneti követelmények eltérően nem rendelkeznek - két tanári szakképzettséget nyújt;

b) tanári szakképzettség: kettős jellegű szakképzettség, amely magába foglalja a szakterületi és a tanári képesítés ismereteit is. A szakterületi képesítés a tanári szak képzési és kimeneti követelményei alapján szakterületi modulok szerint oszlik meg

Köznevelési törvény 64.§ (4):

A pedagógus-munkakörben foglalkoztatott az általa megszerzett legmagasabb, a munkakör ellátásához e törvényben előírt iskolai végzettség, valamint állam által elismert szakképesítés, szakképzettség, továbbá a nevelő, oktató munkája ellátásához közvetlenül kapcsolódó, azt közvetlenül segítő doktori cím, tudományos fokozat, valamint akadémiai tagság, szakmai gyakorlat, publikációs tevékenység, minősítő vizsga és a minősítési eljárás keretében elnyert minősítés alapján érheti el a különböző fokozatokat.

A fentiek alapján világos, hogy – annak ellenére, hogy a köznevelési törvény és annak 326/2013. (VIII.30.) Kormányrendelete nem valami világosan fogalmaz a kérdésben – az általános iskolákban alkalmazásban lévő, mesterpedagógus (vagy azzal azonos egyetemi végzettséggel) rendelkező tanárokat mesterdiplomájuk, egyetemi szintű diplomájuk alapján kell besorolni. A mesterpedagógusi végzettséggel rendelkező tanítók csak akkor sorolhatók a mestertanári képzettségi szint alapján, ha mestervégzettségük az általuk betöltött munkakör ellátásához jogszabályban van előírva, ez azonban nagyon ritka, vagy talán elő sem fordul eset. Köszönet a kiegészítésért és pontosításért Fürjes-Gáborné Csépanyi Ágnes igazgató asszonynak.

Kazincbarcika, 2013. szeptember 17.

Petróczi Gábor

tanügyigazgatási szakértő"

Forrás: Petróczi Gábor (2013): *Könyvtárostánár vagy könyvtáros? A könyvtárostánárok, könyvtárostánítók, könyvtárosok státusáról.* In: Petróczi Gábor igazgató, tanügyigazgatási szakértő honlapja.

http://www.petroczigabor.hu/cikkek/tanugyigazgatas/Mesterpedagogusok_altalanos_iskolaban.html
(20140113)

„Könyvtárostánár vagy könyvtáros? A könyvtárostánárok, könyvtárostánítók, könyvtárosok státusáról”

2013.09.03.

1. Az iskolában alkalmazott könyvtárostánárok, könyvtárostánítók pedagógus munkakört töltenek be

A köznevelési törvény 3. sz. melléklete tartalmazza a köznevelési intézményekben pedagógus munkakörben alkalmazottak végzettségi és szakképzettségi követelményeit. A 3. sz. melléklet 14. sorában szerepel a könyvtárostánár (tanító) munkakör, az ehhez tartozó képzettségi követelmények

pedig az alábbiak: könyvtárpedagógia-tanár, informatikus könyvtáros és tanító vagy tanár vagy szociálpedagógus.

A fentiek alapján látható, hogy a könyvtárostanárról, könyvtárostani munkaköröket kizárólag pedagógus szakképzettséggel lehet betölteni, a köznevelési törvény az iskolai könyvtárosokat pedagógus munkakörbe sorolja. A köznevelési törvény 98.§ (7) bekezdésében szereplő rendelkezés alapján " Iskolai, kollégiumi könyvtárostánárnak vagy könyvtárostani munkakörnek alkalmazható az is, aki a 3. mellékletében foglaltak szerint az iskolában, kollégiumban pedagógus-munkakör betöltésére jogosító tanítói vagy tanári végzettséggel és szakképzettséggel, továbbá iskolarendszeren kívüli oktatásban szerzett emelt szintű könyvtárosi szakképesítéssel rendelkezik."

2. A könyvtáros munkakört betöltő, nem pedagógus munkakörrel rendelkezők

A 326/2013. (VIII. 30.) Kormányrendelet 4. sz. melléklete határozza meg a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak finanszírozott létszámát. A melléklet 6-8. sorai a könyvtáros munkakör finanszírozási feltételeit határozzák meg az alábbiak szerint. [...]

Az utóbbi melléklet azonban nem a köznevelési törvény pedagógus munkakörbe tartozó könyvtárostanárról, könyvtárostani munkaköréről szól, hanem a nevelő-oktató munkát segítő könyvtáros szakemberekről, akiknek alkalmazási feltételeit határozza meg. Azokról a könyvtárosi vagy segédkönyvtárosi szakképzettséggel rendelkezőkről szól a 4. sz. melléklet, akik esetleg egyáltalán nem is rendelkeznek pedagógus szakképesítéssel. Az iskolai könyvtárban alkalmazott könyvtárosok (ha vannak ilyenek), nem pedagógus munkakört töltenek be, hanem a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörük van. A kormányrendelet 2. sz. mellékletében meghatározottak szerint a könyvtáros munkakört C, D, E és F fizetési osztályba sorolással (középfokú és felsőfokú képesítéssel) lehet ellátni. A köznevelési törvény 2015. szeptember 1-jétől hatályos 65.§ (9) bekezdése szerint a könyvtáros munkakört (nem könyvtárostanárral!) betöltőkre akkor vonatkozik a köznevelési törvény 64-65.§-aiban foglalt pedagógus életpálya révén megvalósuló illetményemelés, amennyiben pedagógusi szakképzettséggel (is) rendelkeznek.

3. A könyvtárostanárok és a könyvtárosok illetménye a pedagógus életpályában

A fenti okfejtéssel remélhetőleg világossá válik a könyvtárostanárról és a könyvtáros munkakör közötti különbség, amelyet a köznevelési törvény és annak foglalkoztatási kormányrendelete világosan megkülönböztet. A fentiek alapján a könyvtárostanárról, könyvtárostani munkakört betöltő pedagógusok – mint pedagógus munkakört betöltő személyek – a pedagógus életpálya béremelésében természetesen részesülnek.

A könyvtáros munkakört betöltő, a nevelő-oktató munkát segítő munkakörben lévő alkalmazottak 2015. szeptember 1-jétől részesülnek a pedagógus életpálya szerinti bérezésben, de csak abban az esetben, ha könyvtárosi szakképzettségük mellett valamilyen pedagógusi szakképzettséggel (nem feltétlenül könyvtárostanárral) rendelkeznek.

Kazincbarcika, 2013. szeptember 3.
Petróczi Gábor
igazgató, tanügyigazgatási szakértő"

Forrás: Petróczi Gábor (2013): *Könyvtárostanárról vagy könyvtárosról? A könyvtárostanárok, könyvtárostani munkakörök, könyvtárosok státusáról.* In: Petróczi Gábor igazgató, tanügyigazgatási szakértő honlapja. http://www.petroczigabor.hu/cikkek/igazgato_kollegaknak/ (20140113)

*Gerölyné Kölkedi Éva iskolai könyvtári és tanügyigazgatási szakértő
Szombathely, 2014. január 13.*